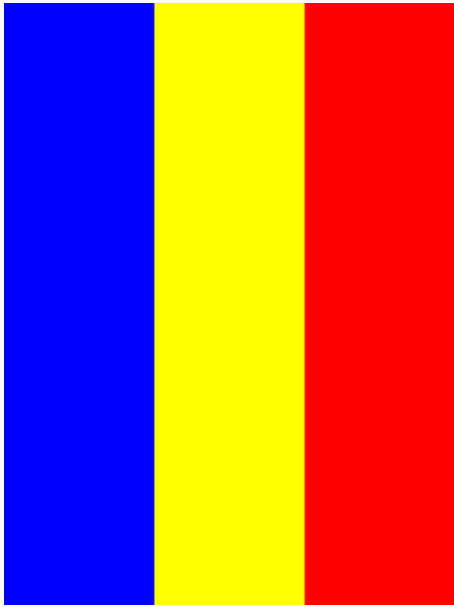

Buddhismus

- Náboženství založené na učení Siddhárty Gautamy (6. – 5. st. před Kristem) – syn bohatého knížete z rodu Šákjů, vychováván v palácích, chráněn před všemi strastmi života, oženil se s princeznou, jež mu porodila syna. Znepokojován otázkou o utrpení, venku se potkal se starcem, nemocným, mrtvolou nesenou k pohřební hranici a žebravého mnicha, ze kterého vyzařovala pohoda, radost a mír. Touží dosáhnout opravdového poznání, zříká se svého světa, opouští rodinu a stává se asketou. Šest let se snažil uniknout z koloběhu života, téměř vyhladověl, ale cíle nedosáhl. Opustil své společníky a usedl k meditaci pod „strom probuzení“ na břehu řeky Gáji. Zde dosáhl opravdového osvícení – uvědomil si, že jedinou příčinou utrpení je touha, která je kořenem všech dalších problémů. Této touhy se lze zbavit následováním „střední cesty“. Vrátil se ke svým společníkům a ti se stali jeho prvními žáky, brzy se připojili další, tak vzniklo jádro mnišské obce.
- Mnišská obec: 8 měsíců putuje, 4 měsíce – období dešťů – tráví v bambusových chatrčích.
- Čtyři vznešené pravdy: 1. pravda o utrpení – každá existence je charakterizována utrpením, 2. Pravda o původu utrpení – utrpení způsobuje žádostivost nebo touha, 3. Pravda o zániku utrpení – ovládnout touhu znamená skončit s utrpením, pravda o cestě k zániku utrpení – touhu je možné ovládnout následováním osmidílné stezky, po níž kráčel Buddha.
- Vznešená osmidílná stezka: 1. Správný názor, 2. Správné rozhodování, 3. Správná řeč, 4. Správný skutek, 5. Správný život, 6. Správné úsilí, 7. Správná koncentrace, 8. Správná meditace.
- Zásady života: pro všechny buddhisty je přísně zakázáno: zabíjet a působit utrpením jakýmkoli bytostem; brát si, co není dáno; dopouštět se sexuální nemorálnosti; lhát; užívat všechny typy drog.
- Posvátné texty: Tripitaka (trojí koše) - sbírka posvátných textů; Súra – Buddhův život a jeho učení;
- Bůh: neuctívají žádného boha, ale hlásí se k odkazu Buddha;
- Svátky: den Songkran – Nový rok (13. - 15. 4.), Vesak – narození Buddha – květen;
- Rituály: vzpomínkové rituály po pohřbu, vyjádření úcty poklonou, gesto sepjatých rukou – gesto **Añjali, khatag** – darování bílé šály;
- Modlitba: kláštery, domácí oltáře, modlitební praporky, modlitební mlýnky;
- Symboly: **kolo Drahmy** – učení, **nekonečný uzel** – dává se někomu, na kom nám záleží
- Představitelé církve: dalajlámové
- Buddhistická vlajka:
Nebeská modř (*nila*) – představuje světlo zářící z Buddhových vlasů; symbolizuje všezahrnující soucit se všemi bytostmi. **Žlutá** (*pita*) – světlo zářící z kůže Buddha; symbolizuje jak střední cestu, která překonává všechny extrémy, tak i obnovenou rovnováhu a vysvobození. **Červená** (*lohita*) – světlo zářící z Buddha svalstva; symbolizuje požehnání, které přináší praktikování Buddha učení. **Bílá** (*odata*) – světlo zářící z Buddhových kostí a zubů; symbolizuje čistotu Buddha učení a svobodu, kterou přináší. **Pomerančově oranžová** (*manjestha*) – světlo zářící z Buddhových dlaní, pat a rtů; symbolizuje neotřesitelnost Buddha moudrosti. **Kombinace barev, neviditelná barva** (*prabaswara*) – představuje univerzalitu pravdy Buddha učení (v Barmě bývá nahrazována růžovou barvou).

- **Osm šťastných symbolů** (v sanskrtu ;) je název pro osm symbolů. Jedná se původně o tradiční indické symboly, které buddhismus přejal a mírně si je upravil pro své potřeby. Osm šťastných symbolů tvoří následující vyobrazení:

1. Slunečník (skt. *čhatra*; tib. *dug*)
2. Zlaté ryby (skt. *suvarnamatsja*; tib. *ser ňa*)
3. Váza (skt. *nidhāna-kumbha*; tib. *tergji bumpa*)
4. Lotos (skt. *padma*; tib. *padma čukje*)
5. Pravotočivá mušle (skt. *dakšínāvarta-šankha*; tib. *dunggjä khjil*)
6. Nekonečný uzel (skt. *śrīvasta*; tib. *pal beu*)
7. Praporec vítězství (skt. *dhvadža*; tib. *gjalcchän*)
8. Kolo (skt. *čakra*; tib. *khorlo*)

- Kolo dharmy patří mezi nejstarší buddhistické symboly a v době vzniku buddhistického umění patřilo mezi symboly, pomocí kterých byl vyobrazován Gautama Buddha. Dharmáčakra mívá různý počet paprsků, často však osm, což tak reprezentuje osmidílnou vznešenou stezku.

